

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE**  
**DECIZIE**

**13 septembrie 2016**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Toma Nadejda, Nicolaev Ghenadie, Moraru Petru,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Cotovici Iurie în numele inculpatei Chetrari Valentina, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015, în cauza penală privind-o pe

**Chetrari Valentina Grigori**, născută la 14 aprilie 1972, originară și domiciliată în r-nul Ștefan Vodă, satul Răscăieți.

**Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:**

1. 28.01.2015 – 01.10.2015 (prima instanță);
2. 03.11.2015 – 16.12.2015 (instanța de apel);
3. 04.03.2016 – 13.09.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

**A C O N S T A T A T :**

1. Prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 01 octombrie 2015, Chetrari Valentina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal și în baza acestei norme legale, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții. Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei numite lui Chetrari Valentina a fost suspendată condiționat cu stabilirea unui termen de probațiune de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința în cauză, prima instanță a constatat că Chetrari Valentina, activând în funcția de asistentă medicală pediatrie de sector în ambulatoriu s. Răscăieți, r-nul Ștefan Vodă, în baza ordinului nr. 11 din 16.03.1989, angajată în baza contractului individual de muncă nr. 174 din 02.01.2008, a încălcat din neglijență regulile și metodele de acordare a asistenței medicale în următoarele circumstanțe:

La 31.01.2014, pe la orele 09<sup>00</sup>, cet. Chetrari Valentina, aflându-se la oficiul medicilor de familie Răscăieți, r-nul Ștefan Vodă, a primit un apel telefonic de la

cet. Țugulschi Natalia, locuitoare a sat. Răscăieți, r-nul Ștefan Vodă, referitor la faptul că, copilul său Țugulschi Amira a. n. 13.11.2013, are febră - 37,5 °C.

Chetrari Valentina, încălcând regulile și metodicile de acordare a asistenței medicale, precum și prevederile Legii nr. 411- XIII, din 28.03.1995, „Cu privire la ocrotirea Sănătății”, Legii nr. 264 din 27.10.2005, „Cu privire la exercitarea profesiei de medic”, art. 17 pct. g) în care este stipulat că, „medicul are obligația să acorde primul ajutor medical de urgență indiferent de timpul, locul și de alte circumstanțe ale situației”, nu a înregistrat solicitarea în registru, s-a deplasat la domiciliul cet. Țugulschi Natalia pentru acordarea ajutorului medical tardiv, peste 4 ore, din care motiv starea sănătății copilului Țugulschi Amira s-a agravat.

Pe la orele 20<sup>00</sup>, Chetrari Valentina din nou a primit un apel de la cet. Țugulschi Alexandru, care a solicitat acordarea asistenței medicale din motiv că, starea sănătății copilului Țugulschi Amira s-a agravat. Venind la domiciliul familiei Țugulschi, Chetrari Valentina a injectat copilului Țugulschi Amira, intramuscular, soluție de 0.7 „Dexamitazon”.

La orele 20<sup>55</sup>, echipajul de asistență medicală de urgență, care s-a deplasat la fața locului, a constatat decesul biologic al copilului Țugulschi Amira.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr.136 din 28.07.2014, moartea copilului Țugulschi Amira Alexandru, a. n. 13.11.2013, a survenit în urma insuficienței respiratorii, condiționată de pneumonia interstițială, cu bronșită catarală-descuamativă obstructivă acută ca consecință a infecției respiratorii acute. Asistența medicală acordată copilului a fost tardivă (peste 4 ore după prima solicitare a părinților). Conform documentației medicale prezentate, asistenta medicală a evaluat insuficient starea generală a copilului, nu a anunțat medicul de familie despre datele vizitei la domiciliu a pacientului, lipsa vizitei la domiciliu din partea medicului de familie obligatorie în asemenea cazuri. Între deficiențele în acordarea asistenței medicale menționate și survenirea decesului se constată legătură de cauzalitate. Din modificările patologice, maladia de bază, infecția respiratorie acută, a debutat cu circa 2-3 zile pînă la deces, care ulterior s-a generalizat cu apariția complicațiilor și se încadrează în perioada 24.01.2014-31.01.2014.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpatei Chetrari Valentina în baza art. 213 lit. b) Cod penal, adică încălcarea din neglijență de către un lucrător medical a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat decesul pacientului.

**3. Sentința a fost atacată cu apel de către:**

**3.1.** Procurorul în procuratura raionului Ștefan Vodă, Durguz Sergiu, care a solicitat casarea sentinței în partea neaplicării pedepsei complementare, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin

care, în baza art. 213 lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită inculpatei o pedeapsă complementară sub formă de privarea de dreptul de a activa în domeniul medicinei pe un termen de 2 ani, invocând că:

- prima instanță nu a ținut cont de rezonanța pe care a căpătat-o infracțiunea în cauză în localitatea unde a fost comisă, iar neaplicarea pedepsei complementare va duce la pierderea încrederii cetățenilor în aptitudinea organelor de drept și ale justiției de a contracara încălcările legii, cât și la pierderea încrederii cetățenilor în serviciile medicale.

**3.2.** Inculpata Chetrari Valentina cu avocatul său Cotovici Iurie, care au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata să fie achitată de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, invocând că:

- a avut loc emiterea ilegală a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a medicului de familie Ohrimovschi Natalia, cu încălcarea drepturilor învinuitei Chetrari Valentina și a prevederilor legislației procesual penale privind anunțarea în termen a deciziilor și hotărârilor în privința părților procesului penal;

- în cazul solicitării, medicul de familie Ohrimovschi Natalia era obligată de a se prezenta personal la domiciliul pacientei, dar nu să transmită prin indicație obligațiunile sale de serviciu asistentei medicale. Mai mult, în cadrul cercetării judecătorești a fost constatat că la momentul parvenirii apelului telefonic, medicul de familie Ohrimovschi Natalia era prezentă în sediul Centrului de Familie Răscăieți, fapt care l-a recunoscut în cadrul audierii sale în instanță;

- prin procesul verbal nr. 1 a C.M.F.C.S. Ștefan Vodă, a fost concluzionat faptul că, la solicitare urma să se deplaseze medicul de familie, dar nu asistenta medicală. Ohrimovschi Natalia a fost sancționată disciplinar pentru faptul că nu a organizat corect lucrul și pentru punerea în sarcina asistentei medicale a obligațiilor sale;

- conform concluziei expuse de Șeful secției expertize în comisie al CML în raportul de expertiză medico-legală nr. 136, pct.10 - administrarea soluției „Dexametazon”, de către inculpată a fost corectă și nu a influențat asupra decesului pacientului.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către inculpată cu avocatul său și a fost admis apelul declarat de către procuror, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata Chetrari Valentina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a activa în domeniul medical pentru o perioadă de 2 ani, în rest sentința a fost menținută.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la cererea de apel declarată de către partea apărării, a reținut că la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpata a săvârșit anume infracțiunea prevăzută la art. 213 lit. b) Cod penal, împrejurările constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

La fel, instanța de apel a constatat că deși inculpata Chetrari Valentina nu și-a recunoscut vina sa în comiterea infracțiunii imputate, aceasta a fost demonstrată pe deplin, prin următoarele probe administrate de către organul de urmărire penală, cercetate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel și anume prin:

- declarațiile părții vătămate Țugulschi Natalia, date în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe și susținute în instanța de apel, potrivit cărora, la 31.01.2014, dimineața, pe la orele 09:00 a observat că fiica ei Amira de 2 luni și 2 săptămâni avea febră 37.5 °C. Telefonând la spital a vorbit cu asistenta medicală Chetrari Valentina, căreia i-a comunicat că copilul său are febră și să vină s-o viziteze. A primit răspuns că la moment este ocupată dar o să vină mai târziu și i-a spus să-i dea ceva medicamente pentru a-i scădea temperatura. Ea i-a administrat sirop de „Nurofen” și „Djosep”, supozitor „Țefecon” și febra a scăzut. Chetrari Valentina a venit pe la orele 13:00. Acasă era soțul și soacra Țugulschi Olga. După ce a examinat starea copilului, i-a spus că are bronșită. I-a pus o injecție și a întrebat-o ce medicamente are în casă. A verificat medicamentele care le-a prezentat și i-a spus să-i dea „Mucoltin”. Când a plecat a spus că dacă ceva mai grav o să fie cu fiica sa Amira, s-o telefoneze. Ea a hrănit fetița, i-a dat „Mucoltin” și a adormit-o. Pe la orele 17:00 i-a făcut puțină frecție cu metode populare cu apă, oțet, ulei și odicolon troinoi care l-a preparat soacra ei Țugulschi Olga, după ce a înfășat-o bine și a adormit-o. Pe la orele 20:00, când s-a apropiat și a dezvelit-o, tot corpul era în pete. Credea că-i alergie și i-a spus soțului s-o telefoneze pe d-na Valentina. Prin telefon ea a întrebat ce s-a întâmplat și când i-au spus de frecție, le-a ordonat să spele copilul cu puțină apă ca să-i iasă oțetul, ceia ce au și făcut. După ce au mai telefonat-o o dată și i-au spus că petele n-au trecut, ea le-a spus că se pornește și soțul i-a ieșit în întâmpinare. Când a intrat și a văzut copilul, le-a spus că, starea e gravă. I-a administrat o injecție și a telefonat la salvare. Deoarece afară era zăpadă, la indicația doamnei Chetrari Valentina ei au îmbrăcat copilul și au ieșit în centrul satului, lângă punctul medical. Peste câteva minute a venit ambulanța, unde ea cu copilul și soțul Țugulschi Alexandru au urcat în automobilul ambulanței, la care, în urma examinării de către doi medici (două femei), ultimele

le-au comunicat că ele deja nu mai pot face nimic, deoarece fiica lor Amira este decedată. I-au spus să ia copilul acasă și să anunțe poliția. Consideră că dacă d-na Chetrari Valentina îi acorda ajutorul medical necesar și la timp, fiica lor avea să fie în viață. A mai comunicat că, din luna noiembrie, de când s-a născut, fetița a fost vizitată o dată de medicul Ohrimovschi Natalia și o dată de medicul de familie Țugulschi Boris. În rest, venea ori telefona sora medicală Chetrari Valentina. Pretenții materiale și morale nu are (f.d. 207-213, vol. I);

- declarațiile martorului Roșca Elena, date în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, potrivit cărora, aceasta lucrează medic la SAMU Ștefan Vodă. La 31.01.2014, fiind la serviciu de gardă, la urgență, pe la orele 20:00 a primit înștiințare de la dispecer, care le-a comunicat că a telefonat asistenta medicală din s. Răscăieți și a spus că este un copil foarte grav. Deoarece zăpada era mare, li s-a spus să iasă lângă punctul medical, ceia ce au și făcut. În sat au ajuns în 20-22 minute. Ei veneau spre punctul medical. Era mama copilului, tata, asistenta medicală și încă o persoană. În ambulanță a urcat mama cu copilul. S-a mirat că copilul nu plânge. Când l-au dezvelit, au văzut că copilul era deja mort. Au constatat decesul biologic cu lividități cadaverice pe tot corpul. În discuție cu mama copilului, ultima i-a comunicat că ziua i-a administrat paracetamol, iar seara mama soacră i-a făcut frecție cu ulei, oțet, gaz, bombenghe și l-a învelit, iar ea s-a dus la grădiniță să aducă copilul mai mare. Când a venit, copilul dormea. A mai menționat că Chetrari Valentina are o practică de peste 10 ani și este o asistentă medicală bună, însă asistenta medicală nu pune diagnoza, nu tratează, ea poate să acorde numai primul ajutor medical. Administrarea soluției „dexametazon” intramuscular a fost corectă, nu a agravat starea sănătății (f.d. 214-217, vol. I);

- declarațiile martorului Țugulschi Alexandru, date în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, potrivit cărora, este soțul părții vătămate Țugulschi Natalia. La 31.01.2014, dimineața, soția sa i-a comunicat că fiica Țugulschi Amira are febră 38 °C și a telefonat la punctul medical. Cine i-a răspuns nu știe dar i-a spus că o să vină mai târziu căci la moment sunt ocupați. Până la venirea medicului, soția lui i-a pus un supozitor copilului. Pe la orele 13:00, la ei acasă a venit sora medicală Chetrari Valentina, care a examinat copilul și le-a spus că nu-i nimic complicat. A cerut și a verificat ce medicamente au și le-a spus ce să-i administreze copilului. La plecare, le-a spus că dacă vor apărea complicații să telefoneze. Seara, soția Țugulschi Natalia la indicația lui Țugulschi Olga, mama lui, i-a făcut frecție cu soluție din apă, oțet, ulei și odicolon troinoi. După ce i-a făcut frecție, a învelit copilul, l-a hrănit și s-a dus la sora ei în vecinătate. Când s-a întors, copilul dormea. Peste puțin timp, a desfășurat copilul și pe corp a observat pete. El a telefonat-o pe Chetrari Valentina și i-a comunicat că pe corpul fetiței apar niște pete. La indicațiile ei, el împreună cu soția au spălat fetița cu apă caldă. Peste puțin timp, a

venit Chetrari Valentina, a examinat copilul și le-a spus să caute mașină, să meargă la spital. El s-a dus să caute mașină, însă n-a găsit și atunci Chetrari Valentina a sunat la salvare. Afară era zăpada mare și ei au luat copilul și au mers în centrul satului, unde peste puțin timp a venit ambulanța. În urma examinării de către un medic, aceștia le-au spus precum că Țugulschi Amira a decedat. Ulterior s-au întors acasă, chemând poliția (f.d. 218-221, vol. I);

- declarațiile martorului Țugulschi Olga, date în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, potrivit cărora, este soacra părții vătămate Țugulschi Natalia și bunica copilului decedat și că locuiesc într-o gospodărie. La 31 ianuarie 2015, dimineața, de la nora Țugulschi Natalia a aflat că, nepoțica Țugulschi Amira are febră 38 °C. La ea acasă a venit Chetrari Valentina. Ce au discutat, ea nu știe deoarece n-a asistat la discuție. Seara, ea i-a făcut frecție copilului cu soluție de apă, oțet, ulei și odicolon troinoi pe tot corpul și la piept. Când i-a făcut frecție lui Țugulschi Amira, lângă ea era și nora Țugulschi Natalia. Ea a crescut și educat cinci copii și tot această metodă o folosea când erau copii ei mici (f.d. 222-223, vol. I);

- declarațiile martorului Ohrimovschi Natalia, date în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, potrivit cărora, activează în calitate de medic de familie în s. Răscăieți. La 31.01.2014, pe la orele 09:30, asistenta medicală Chetrari Valentina a înregistrat un apel telefonic de la Țugulschi Natalia precum că, copilul are febră 37.5 °C și e prima zi de boală. S-a decis ca copilul să fie văzut la domiciliu. În ziua aceea, pînă la masă ea a fost la primire, iar după masă a fost de gardă. Deoarece era prima zi de boală a copilului și mama a spus că, el s-a alimentat normal, s-a decis ca copilul să-1 viziteze asistenta medicală Chetrari Valentina. Ea personal n-a ieșit la chemare deoarece era de gardă. Pe parcursul zilei, asistenta medicală a mai avut doi pacienți de vizitat la domiciliu și pe la orele 13:00 s-a deplasat la domiciliul lui Țugulschi Natalia pentru a evalua copilul, fiica Țugulschi Amira în vârstă de 2 luni și 2-ă săptămâni. Copilul a fost evaluat conform standardelor CIMC. Seara pe la orele 21:00, Chetrari Valentina a telefonat-o și i-a comunicat că pe la orele 20:00 a avut un apel telefonic de la Țugulschi Alexandru, tatăl copilului, care i-a spus că copilul e tot pătat. La întrebarea ce s-a întâmplat, el i-a spus că pe la orele 17:00 copilul avea febră 38.2 °C și bunica Țugulschi Olga a pregătit soluție din ulei, odicolon troinoi și acid, cu care i-au făcut frecțiuni și au înfășat-o. Când au dezvelit copilul, acesta era ceamotic (vînat) pe membre, extremitățile superioare inferioare, abdomen, torace și partea facială. Chetrari Valentina a anunțat-o despre starea copilului și că i-a administrat „dexametozon”, după ce a sunat la salvare. Deoarece era zăpadă mare și ambulanța nu putea ajunge pînă la ei, au luat copilul și împreună cu părinții copilului au ieșit la traseu în întâmpinarea ambulanței. De către medicii de la

echipa de intervenție urgență, copilul a fost dezvelit, dar deja era decedat. Împreună cu părinții și copilul decedat s-au întors la domiciliu. Acolo era bunica decedatei, nașa părinților și cumnata lor. Chetrari Valentina a telefonat-o. Toți erau în alertă psihogenă, apoi la telefon n-a putut vorbi, se auzea îndemnul pentru exterminare fizică a lucrătorului medical și ea i-a spus asistentei medicale urgent să părăsească domiciliul și a făcut un apel telefonic la polițistul de sector, căruia i-a spus să se deplaseze la fața locului. Pe acest caz a fost sancționată ea ca medic și asistenta medicală Chetrari Valentina. Sancțiunea n-a contestat-o. Acțiunile surorii medicale Chetrari Valentina ieșită la chemare, la copii, au fost corecte (f.d. 234-231, vol. I);

- declarațiile martorului Haret Mariana, date în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe și potrivit cărora, activează în calitate de șefă a Centrului Medicilor de Familie Ștefan Vodă. La CMF Ștefan Vodă, prin ordin este formată comisia de discuție a cazurilor de deces infantil unde ea este Președinte de comisie. Cazul decesului copilului minor Țugulschi Amira, la 31 ianuarie 2015, a fost discutat în comisie. Cauza decesului a fost stabilită de medicul legist, iar comisia de discuție a cazurilor de deces infantil a discutat toate acțiunile care au fost întreprinse pe caz în parte și a făcut concluziile sale. De către membrii comisiei, cadavrul copilului n-a fost examinat, deoarece la examinarea cadavrului, medicul legist nu invită membrii comisiei. La microscopie s-a stabilit diagnoza - pneumonie, stare care de fapt n-a fost cauza morții copilului. Pe parcursul anchetei de serviciu s-a discutat și despre faptul că asistenta medicală Chetrari Valentina a acordat tardiv ajutor medical, ieșind la chemare după 4 ore de la apelul telefonic. La 31 ianuarie 2014, pe la orele 09:00 dimineța, asistenta medicală a ambulatoriului s. Răscăieți a primit apel telefonic de la familia Țugulschi, care a comunicat că, copilul lor Țugulschi Amira, născută în luna noiembrie 2013 avea febră 37.5 °C. Asistenta medicală Chetrari Valentina a efectuat vizita la domiciliu la orele 13:00. Comisia n-a apreciat vizita la bolnav de către asistenta medicală ca fiind tardivă. La momentul vizitei starea copilului era neschimbată avea febră 37.2 °C, respirația 44, iar din spusele mamei copilului, copilul se alimentase normal, dormise. Vizita bolnavului a durat în jurul la jumătate de oră. De către asistenta medicală, copilul Țugulschi Amira a fost examinat conform standardelor CIMC. La plecare, le-a indicat tratamentul respectiv și i-a spus în caz de apar complicații să fie telefonată. Injecția de „dexametozol” administrată de asistenta medicală a fost corectă. Comisia de discuție a cazurilor de deces infantil a aplicat medicului Ohrimovschi Natalia pentru că n-a ieșit la chemare și asistentei medicale Chetrari Valentina pentru că trebuia după examinarea pacientului să informeze medicul despre starea lui, sancțiuni disciplinare. Sancțiunea n-a fost contestată (f.d.232-237, vol. I);

- procesul-verbal nr. 1 din 14.02.2014, al ședinței de discuție al cazului de deces infantil a lui Țugulschi Amira, decedată la 31.01.2014, vârsta 2 luni 17 zile - unde concluzia comisiei a fost că, solicitarea cet. Țugulschi Natalia nu a fost preluată de medicul de familie ci a fost efectuată de către asistenta medicală Chetrari Valentina. Vizita la domiciliu a fost efectuată cu întârziere de 4 ore. Tactica asistentei medicale la prima și a doua vizită a fost corectă conform standardelor. Probabil decesul copilului a survenit din cauza insuficienței respiratorii acute (laringospasm) provocat de amestecul folosit. Pneumonia suspectată la examenul patomorfologic nu este cauza directă a decesului. Acțiunile rudelor exprimate prin (folosirea amestecului toxic), efectuate la momentul agravării stării sănătății copilului, nu au fost corecte. A fost necesar de a solicita AMU sau medicul de familie cu folosirea antipireticilor (f.d. 64-66, vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr.136 din 28.07.2014, din care rezultă că, moartea copilului Țugulschi Amira, a.n. 13.11.2013, a survenit în urma insuficienței respiratorii, condiționată de pneumonia interstițială, cu bronșită catarală-descuamativă obstructivă acută, ca o consecință a infecției respiratorii acute, fapt confirmat prin datele autopsiei cadavrului și adevărate prin datele investigațiilor histopatologice repetate. Careva leziuni corporale la examinarea medico - legală a cadavrului copilului Țugulschi Amira nu au fost depistate. Asistența medicală acordată copilului a fost tardivă (peste 4 ore după prima solicitare a părinților). Conform documentației medicale prezentate, comisia constată următoarele: asistenta medicală a evaluat insuficient starea generală a copilului, nu a anunțat medicul de familie despre datele vizitei la domiciliu a pacientului, lipsa vizitei la domiciliu din partea medicului de familie obligatorie în asemenea cazuri. Între deficiențele în acordarea asistenței medicale menționate mai sus și survenirea decesului se constată legătură de cauzalitate. Datele autopsiei cadavrului și a investigațiilor histopatologice repetate, exclud survenirea decesului în urma frecției cu componentul menționat în ordonanță. Administrarea soluției dexametazon intramuscular a fost corectă, nu a agravat starea sănătății, infecția respiratorie acută a debutat cu cea 2-3 zile până la deces, care ulterior s-a generalizat cu apariția complicațiilor menționate mai sus și se încadrează în perioada 24.01.2014 - 31.04.2014 (f.d. 70-78, vol. I).

Instanța de apel a conchis că calitatea inculpatei de subiect a infracțiunii - lucrător medical și încălcarea de către inculpată a obligațiilor sale de acordare a asistenței medicale, s-au confirmat prin extrasul din ordinul de angajare a asistentei medicale OMF Răscăieți - Chetrari Valentina, fișa de post a asistentei medicale Chetrari Valentina, contractul individual de muncă al asistentei medicale Chetrari Valentina. Astfel, inculpata Chetrari Valentina Grigore, începând cu data de

16.03.1998 a fost angajată în funcția de asistentă medicală pediatrie de sector în ambulator s. Răscăieți (f.d. 89-94, vol. I).

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a statuat că chiar dacă nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, probele examinate, precum și inculpata Chetrari Valentina, au confirmat că, la 31.01.2014, aproximativ la ora 09:00, aflându-se la oficiul medicilor de familie din s. Răscăieți, r-ul Ștefan Vodă, a primit un apel telefonic de la cet. Țugulschi Natalia, locuitoare a s. Răscăieți, r-nul Ștefan Vodă, referitor la faptul că, copilul său Țugulschi Amira, an.13.11.2013, are febră 37,5 °C. În acest context, instanța de apel a atestat că, inculpata nu a înregistrat solicitarea în registru, iar la ora 13:00 s-a deplasat la domiciliul lui Țugulschi Natalia pentru a evalua copilul Amira în vârstă de 2 luni și 2 săptămâni, pentru acordarea ajutorului medical, pe care l-a acordat tardiv, peste 4 ore de la solicitare, din care motiv, starea sănătății acestuia s-a agravat. Aproximativ la ora 20:00, Chetrari Valentina din nou a primit un apel de la Țugulschi Alexandru, care a solicitat acordarea asistenței medicale din motiv că starea sănătății copilului Țugulschi Amira s-a agravat. Venind la domiciliul familiei Țugulschi, Chetrari Valentina i-a injectat copilului Țugulschi Amira, intramuscular, soluție de 0.7 „Dexamitazon”. La ora 20:55, echipajul de asistență medicală de urgență care s-a deplasat la fața locului, a constatat decesul biologic al copilului Țugulschi Amira.

Totodată instanța de apel a reținut că în speță, legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă, care se exprimă prin acțiunea de încălcare din neglijență a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale de către inculpata Chetrari Valentina și urmările prejudiciabile, care s-au materializat prin decesul pacientului - copilul Țugulschi Amira, născută la 13.11.2013, se confirmă și prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 136 din 28.07.2014, conform căruia, asistența medicală acordată copilului a fost tardivă (peste 4 ore după prima solicitare a părinților). Conform documentației medicale prezentate, asistenta medicală a evaluat insuficient starea generală a copilului, nu a anunțat medicul de familie despre datele vizitei la domiciliu a pacientului, vizita la domiciliu din partea medicului de familie fiind obligatorie în asemenea cazuri. Între deficiențele în acordarea asistenței medicale menționate și survenirea decesului se constată legătură de cauzalitate. Din modificările patologice, maladia de bază, infecția respiratorie acută, a debutat cu circa 2-3 zile pînă la deces, care ulterior s-a generalizat cu apariția complicațiilor și se încadrează în perioada 24.01.2014 - 31.01.2014.

Prin urmare, reieșind din probele anexate la materialele dosarului, s-a constatat de către instanța de apel că inculpata Chetrari Valentina, fiind numită în funcția de asistentă medicală pediatrie de sector în ambulatoriu s. Răscăieți, r-ul Ștefan Vodă, în baza ordinului nr. 11 din 16.03.1998, angajată în baza contractului

individual de muncă nr.174 din 02.01.2008, a încălcat din neglijență regulile și metodele de acordare a asistenței medicale, contrar prevederilor legale și normative imperative prevăzute de art. 17 lit. g) din Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic nr. 264 din 27.10.2005, alin. (3) al art. 14, art.24 alin.(5) din Legea cu privire la ocrotirea sănătății nr. 411 din 28.03.1995, fapt care a cauzat decesul pacientului Țugulschi Amira la 31.01.2014.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul apelantului, precum că a primit abia la 22.02.2015, ordonanța de refuz de scoatere de sub urmărire penală a inculpatei la demersul avocatului din 01.12.2014, or, reieșind din scrisoarea de însoțire nr. 1913 din 16.12.2014, ordonanța respectivă a fost expediată avocatului și inculpatei la 16.12.2014, nefiind încălcat termenul de comunicare a actelor procesuale (f.d. 145-151, 153-154, vol. I).

La fel, de către instanța de apel a fost respins și argumentul apelantului, precum că prima instanță nu a ținut cont de faptul că medicul de familie Ohrimovschi Natalia era prezentă în Centrul Medicilor de Familie s. Răscăieți și că, aceasta era obligată să se deplaseze personal la domiciliul solicitantului întrucât, reieșind din materialele dosarului, medicul de familie Ohrimovschi Natalia a fost sancționată disciplinar cu mustrare aspră pentru că a trimis în sector asistenta medicală la 31.01.2014 și a pus în sarcina acesteia obligațiunile sale de serviciu, sancțiune care nu a fost contestată și a produs efecte juridice. Mai mult, medicul de familie, Ohrimovschi Natalia a fost scoasă de sub urmărire penală pe cazul decesului copilului Țugulschi Amira la 31.01.2014, iar ordonanța de scoatere de sub urmărire penală nu a fost anulată. În acest context, instanța de apel a reiterat că, dacă inculpata considera că nu este obligația sa de serviciu de a se deplasa la domiciliul familiei Țugulschi, nu era lipsită de dreptul de a refuza să execute indicațiile medicului de familie, anume din motivul lipsei obligației de a ieși în sector. Contrar acestei posibilități, inculpata a fost o dată la domiciliul familiei Țugulschi, a constatat starea de fapt, nu a comunicat medicului de familie ce anume a stabilit la fața locului, iar la ora 20:00 s-a mai deplasat o dată la domiciliul acestora. Astfel, instanța de apel a atestat că reieșind din materialele dosarului, inculpata își cunoștea obligațiile sale din fișa postului și trebuia să știe că poate refuza orice indicație a medicului de familie care contravine acesteia.

A fost respins ca neîntemeiat de către instanța de apel și argumentul apărării precum că, administrarea soluției „dexamitazon” de către inculpată a fost corectă și nu a influențat asupra decesului pacientei, or în opinia instanței de apel, inculpatei nu i s-a incriminat decesul pacientului în rezultatul administrării acestui preparat medicamentos ci acțiunile neglijente care au precedat administrarea acestuia - faptul că, inculpata s-a deplasat tardiv, cu întârziere de 4 ore la domiciliul familiei

Țugulschi, a evaluat insuficient starea generală a copilului și nu a anunțat medicul de familie despre datele vizitei la domiciliul pacientului.

Cu referire la cererea de apel declarată de către procuror, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată s-a expus referitor la neaplicarea pedepsei complementare.

Astfel, avînd în vedere circumstanțele cauzei stabilite, principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii, care potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal este una mai puțin gravă, de limitele pedepsei prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, întrucît la materialele cauzei nu există probe care ar atesta că, pedeapsa complementară nu ar duce la corectarea inculpatei, ținînd cont de consecințele comiterii faptei inculpatei și că la săvârșirea infracțiunii, inculpata era angajată în funcția de asistent medical, pentru a asigura corectarea și reeducarea inculpatei, restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnatei cît și a altor persoane, instanța de apel a conchis de a stabili în privința inculpatei Chetrari Valentina și pedeapsa complementară pe un termen minim prevăzută de art. 213 lit. b) Cod penal - privarea inculpatei de dreptul de a ocupa o funcție în domeniul medicinei pe un termen de 2 (doi) ani.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Cotovici Iurie în numele inculpatei Chetrari Valentina, care indicînd temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, invocînd că:

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii;
- la 01.12.2014 a fost solicitată scoaterea de sub urmărire penală a inculpatei, din motivul lipsei în acțiunile acesteia a componentei de infracțiune incriminate, dar doar la 22.02.2015 în urma depunerii cererii suplimentare, procurorul adjunct a eliberat ordonanța de refuz în satisfacerea cererii apărătorului emisă la 16.12.2014;
- medicul de familie Ohrimovschi Natalia, care de fapt este vinovată de comiterea acestei infracțiuni a fost scoasă de sub urmărirea penală;
- emiterea ilegală a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a medicului de familie Ohrimovschi Natalia, încălcarea drepturilor învinuitei Chetrari Valentina și a prevederilor legislației procesual penale privind anunțarea deciziilor și hotărîrilor în privința părților în cadrul procesului penal, deoarece ordonanța procurorului adjunct din 16.12.2014 (eliberată la 12.02.2015) a fost atacată în termen la 10.02.2015, la procurorul raionului Ștefan Vodă. La 12.02.2015, prin comunicare a fost informat că dosarul penal în privința inculpatei

a fost expediat spre examinare în Judecătoria Ștefan Vodă, fiindu-i comunicat că și plîngerea depusă a fost transmisă și ea pentru examinare în instanța de judecată;

- în cazul solicitării, medicul de familie Ohrimovschi Natalia era obligată de a se prezenta personal la domiciliul pacientei, dar nu să transmită prin indicație obligațiunile sale de serviciu asistentei medicale. Mai mult, în cadrul cercetării judecătorești a fost constatat că, la momentul parvenirii apelului telefonic, medicul de familie Ohrimovschi Natalia era prezentă în sediul Centrului de Familie Răscăieți, fapt care l-a recunoscut în cadrul audierii sale în instanță;

- prin procesul verbal nr. 1 a C.M.F.C.S. Ștefan Vodă, a fost concluzionat faptul că, la solicitare urma să se deplaseze medicul de familie, dar nu asistenta medicală. Ohrimovschi Natalia a fost sancționată disciplinar pentru faptul că, nu a organizat corect lucrul și pentru punerea în sarcina asistentei medicale a obligațiilor sale;

- conform concluziei expuse de Șeful secției expertize în comisie al CML în raportul de expertiză medico-legală nr. 136, pct.10 - administrarea soluției „Dexamitazon” de către condamnată a fost corectă și nu a influențat asupra decesului pacientului;

- art. 6 § 2 CEDO, cere ca sarcina probațiunii să aparțină acuzării, iar orice dubiu trebuie interpretat în favoarea acuzatului.

**7.** La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1<sup>1</sup> Cod de procedură penală, a depus referință procurorul Crijanovschi Serghei, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului din motiv că recurentul, potrivit art. 430 Cod de procedură penală, este obligat să indice temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză, care este eroarea de drept comisă de instanță ce duce la casarea hotărârii. Astfel, recurentul solicită reaprecierea probelor, iar un asemenea temei nu se regăsește în prevederile normei sus menționate. Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către prima instanță și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs.

**8.** Judecînd recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține, că potrivit textului recursului declarat de recurent, acesta invocă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume că „*nu au fost întrunite elementele infracțiunii*”

Astfel, Colegiul penal lărgit raportînd acest temei invocat de recurenți la textul deciziei contestate, relevă că acesta nu se confirmă, or instanța de apel la judecarea apelurilor declarate, a respectat prevederile art. 412, 413, 414 Cod de procedură penală și corect și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală, constatînd corect prezența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, în acțiunile inculpatei Chetrari Valentina, și anume, latura subiectivă manifestată prin imprudență, latura obiectivă – fapta prejudiciabilă care se exprimă prin acțiunea de încălcare din neglijență a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale (asistența medicală acordată tardivă (peste 4 ore după prima solicitare a părinților, a fost evaluată insuficient starea generală a copilului și nu a fost anunțat medicul de familie despre datele vizitei la domiciliu a pacientului), urmările prejudiciabile, care s-au materializat prin decesul pacientului, legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, confirmată și prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 136 din 28.07.2014 (f.d. 70-78, vol.I).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că decizia instanței de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelului declarat de inculpata Chetrari Valentina cu avocatul său Cotovici Iurie, și admiterea apelului declarat de procuror, casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata Chetrari Valentina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a activa în domeniul medical pentru o perioadă de 2 ani, cu menținerea în rest a sentinței.

În conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelurile, a verificat corect legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și celor cercetate în cadrul ședinței instanței de apel (f.d. 31, 38-41, vol. II).

În acest context, Colegiul penal lărgit subliniază că potrivit textului recursului declarat (f.d. 59-62, vol. II), în acesta sunt invocate aceleași motive ca și în cererea de apel a inculpatei cu avocatul său (f.d.10-12, vol. II), astfel, instanța de recurs ordinar constată că acestea nu și-au găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărîrea adoptată în pct. 25-30 (f.d. 41-44, vol. II) s-a pronunțat argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de către inculpata

Chetrari Valentina și avocatul său, argumente descrise și în pct. 5 a prezentei decizii, astfel instanța de apel n-a admis erori la motivarea soluției.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel corect a constatat că prima instanță la pronunțarea sentinței a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că vina inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrat de către organul de urmărire penală, cercetate de către prima instanță și verificate de instanța de apel, descrise și în pct. 20 a deciziei instanței de apel, care au fost apreciate corect de către ambele instanțe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, totodată instanța de apel pronunțându-se motivat asupra tuturor motivelor invocate în apel, indicate și în prezentul recurs, iar pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente a instanței ierarhic inferioare, relatate și în pct. 5 a prezentei decizii, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel, luând în considerare circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatei, gravitatea infracțiunii săvârșite și urmările prejudiciabile grave care au survenit, (decesul unui copil cu vârsta de 2 luni), ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, corect i-a aplicat inculpatei Chetrari Valentina pedeapsa complementară, privarea de dreptul de a ocupa o funcție în domeniul medicinei pe un termen de 2 ani, la limita minimă prevăzută de sancțiunea art. 213 lit. b) Cod penal, or aceasta la momentul comiterii infracțiunii era angajată în funcția de asistent medical.

La fel, Colegiul penal lărgit notează că inculpata Chetrari Valentina nu cade sub incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 210 din 29.07.2016 (*publicată în Monitorul Oficial nr. 293-305/632 din 09.09.2016*), și nu poate fi liberată de pedeapsa penală în temeiul acestei legi, deoarece aceasta nu întrunește condițiile precise în art. 1 a legii nominalizate, care stipulează că „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sînt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau

*termenului de probă și sînt evaluate psihologic ca prezentînd risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art.2–9, 11 și 12.”, or, din materialele cauzei se atestă că inculpata pe parcursul procesului penal nu a manifestat c in  activă.*

9.  n consecin , Colegiul penal lărgit nu a constatat prezen a erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hot r rea atacată sub aspectele invocate, deoarece solu ia adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, urm nd a fi men inut , iar recursul declarat este inadmisibil fiind vădit neîntemeiat.

10. Conduc ndu-se de art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

### **DECIDE :**

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Cotovici Iurie în numele inculpatei Chetrari Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015, în cauza penală privind-o pe **Chetrari Valentina Grigori**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **06 octombrie 2016.**

Președinte

Judecători

Ursache Petru

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Moraru Petru